

Ангел Каралийчев

Марко суче самодивско
МЛЯКО

На шест часа път от Прилеп има един голям камък, търкулнат сред полето. Десет души не могат да го помръднат. Лятно време, когато край него минат уморени от слънчевия пек пътници, отбиват се под хладната му сянка да си починат и да си похапнат. И се чудят коя ли е била оная силна ръка, която го е откъртила от далечните планини и го е катурнала в равнината. Ония, които идат от неznайни страни, мислят, че големият камък е паднал от небето, а попитате ли някой прилепчанин, той ще ви каже: „Този е Марковият камък.“

Старият град Прилеп, столицата на някогашния цар Самуил, е гнездото, в което се родил Крали Марко. Отначало той бил слабо и хилаво момче. С две ръце не можел да повдигне бащината си сабя и цял се скривал, като влизал в бащиния си ботуш. Страхувал се от мравките и бягал с писък, щом някоя мравка напълзяла босия му крак. В Прилеп турчетата го тупали по три пъти на ден. Бащата на Крали Марка – Вълкашин – бил един юнак, дето го нямало по света. Девет крале му се покланяли и думата му в девет земи била закон. Имал палати крал Вълкашин, имал сухо злато в палатите. Негови били всичките белорунни стада, които пасели по Прилепското поле. Владеел всичките просторни гори наоколо. Гневен пламък пламнал в очите на Вълкашина, когато гледал как първородният му син го срами. И не знаел какво да прави с него. Веднаж Марко играел с момчето на един анадолски турчин пред бащините си порти. Най-напред двете деца си приказвали кротко, но по едно време почнали да се препират: кой е по юнак – Марковият баща ли, или бащата на турчето.

– Баща ми – рекъл Марко – съди на девет крале!

– А моят – добавило турчето – има по-дълги мустаци.

– Моят баща има голяма сабя – похвалил се повторно Марко.

– А моят – отговорило му турчето – носи в пояса си пищов. Довечера, като стане тъмно, той ще гръмне през прозореца с пищова и ще ви избие всичките!

Тогава двете момчета се скарали и се сборичкали. Турчето, нали било по-яко, пипнало Марка, повалило го на земята, вързало му яко краката и ръцете с една връв и го обесило на дъбовата порта с главата надолу. Заревал Марко като ранено зверче. Изскокнал отвътре Вълкашин и що да види: неговият син виси на мандалото. Потънал в земята от срам. Вдигнал ръка да го удари, но му дошло на ума, че е грехота родното си момче да убие. Ами взел, че го проводил в гората да сбира охлюви. Там имало една мечка стръвница. Дано го срещне мечката.

Отишел Марко в страшната гора. Загубил се между дърветата,

заплел се като сърне в лозинките. Насред гората излязъл на една полянка. На полянката имало една чудна ябълка със златни плодове, натегнали надолу, светнали на слънцето. Погледнал Марко златните ябълки и не вярвал на очите си. Под ябълката стояло едно малко момиче, с бяла копринена риза облечено. Зуницата му – жива жълта змия с черни точки на гърба. На раменете му-малки сребърни крила, босо. Протягало босото девойче нагоре ръце към ябълките и плачело с глас.

– Защо плачеш? – попитал Марко момичето отдалеч. Не смеел да приближи, защото го било страх от змията.

– Искам една ябълка, а не мога да стигна клона – отвърнало девойчето.

– Защо не подхвъркнеш нагоре?

– Защото ми са още много малки крилцата.

– Покачил се Марко на дървото и откъснал две златни ябълки. Слязъл долу и ги търкулнал към момичето. Погледнал го в очите, които били по-зелени от шумата на гората, и се усмихнал. Избистрили се разплаканите очи на горското момиче. Навело се, взело едната от двете търкулнати ябълки и я захапало.

– Коя си ти? – попитал Марко.

– Аз съм Гюргя, самодивчето, а ти кой си?

– Аз съм Марко.

– Кой Марко.

– Кралевият. Синът на Вълкашина, дето владее Прилеп и всичката земя наоколо.

– Имаш ли сестра? – попита го Гюргя.

– Нямам – отговорил Марко. – Имал съм някога. Много хубава била. Казвали я Шаина. Баща ми бил на война, когато една нощ дошли трима черни арапи, прескочили през градските стени, влезли у дома и грабнали Шаина. Тя била тогава като тебе. Баща ми, като се върнал, проводил един болярин да я дири. Цял свят обиколил боляринът – никъде не я намерил.

– Искаш ли да ми станеш побратим? – рекло самодивчето и протегнало ръка да му подаде нахапаната ябълка.

Марко погледнал жълтооката змия, която опасвала кръста на момичето, и се дръпнал назад.

– Защо бягаш?

– Страх ме е от змията.

– Яж от ябълката! Който яде от златната ябълка – никога змия няма да го ухапе.

Зарадвал се Марко, че ще има една малка посестрима в гората, доял ябълката, погладил с ръка змията по гърба и прегърнал Гюргя.

В туй време силно се огънала гората. Запращели клоните, пръснали се уплашени птиците на всички страни. Чул се конски тропот. Обърнали се децата и видели – иде Вида самодива – Гюргината майка. На чер кон яхала. Златна юзда държала в лявата си ръка, а в десницата и вместо камшик се виела жива зелена змия.

Запъхтеният кон спрял под ябълката. Вида скочила на земята и грабнала момичето си.

– Искам го, майчице – замолила се Гюргя на старата самодива, – да ми стане побратим! Нямам нито братче, нито сестра.

– Хубаво – отвърнала Вида, – нека ти бъде побратим! Но той е много малък и слаб. Ако го духнеш – ще падне. Юнак ли си, хей, малко момче?

– Юнак съм! – отговорил Марко.

– Я иди повдигни хее оня камък!

Самодивата му показала с пръст насреща високата планина, на чийто връх се белеел един камък, дето не могат десет души да го помръднат.

Отишел Марко на върха, обиколил камъка, огледал го, поклатил глава и пак се върнал. По-висок от него бил камъкът.

Как може да го повдигне!

– Не мога!

Тогава Вида самодива му дала да суче от нейното мляко.

Засмукал Марко самодивската гърд и усещал как при всяка глътка нови сили му идват, мускулите му стават яки като стомана и той расте. Три часа време сучал самодивско мляко. И когато се оставил, такава сила забучала в гърдите му, че като пипнал един стогодишен дъб за клоните, оскубнал го с корените.

– Иди сега да те видя можеш ли да вдигнеш камъка! – викнала самодивата.

Закрачил Марко с широки крачки по гърба на планината. Излязъл горе, сграбил камъка с две ръце и го хласнал напред. Камъкът полетял като грамадна бяла птица, прескочил високите кули на града Прилеп, продължил по-нататък и паднал сред полето – на шест часа път от града.

– Хайде сега – казала Вида самодива, – тръгни по света да покажеш на хората юначеството си! Бъди закрилник на поробените си братя!

Тръгнал Марко из гората и запял. Като пеел, земята трепела. Къде е ходил, какво е правил него ден, никой не знае. Надвечер, когато

прилепчани излезли смаяни от града да видят големия камък, запокитен от незнайна ръка, по пътя срещнали Вълкашиновия син води за ухото укротена мечката стръвница, от която кански пишцели жителите на цялата окрайна.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране: sir_Ivanhoe, август, 2007 г.
Разпознаване и последна редакция: NomaD, август, 2008 г.

Издание:

Ангел Каралийчев. Приказен свят. Том втори, 1982
Издателство „Български писател“, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9096>]